

ΧΡΥΣΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ (του Ρόμπερτ Σκιντέλσκι)

Η δημιουργία ενός «υπερ-κρατικού αποθεματικού νομίσματος» θα ήταν μια λύση

Τρία «ζήτω» για τον Ρόμπερτ Ζέλικ. Σε άρθρο του στους FT, ο πρόεδρος της Παγκόσμιας Τράπεζας έθεσε μία φιλόδοξη ατζέντα για τη Σύνοδο Κορυφής του G20, με στόχο να «αποκατασταθεί η ισορροπία στη ζήτηση» και να «τονωθεί η

ανάπτυξη». Αναγνωρίζει ότι η άμβλυνση των ανισορροπιών, σε επίπεδο τρεχουσών συναλλαγών, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εδραίωση ενός μη προστατευτικού εμπορικού συστήματος.

Οι ανισορροπίες σε παγκόσμιο επίπεδο είναι η πηγή της υφιστάμενης ύφεσης. Τυχόν αποτυχία να αντιμετωπιστούν θα ακυρώσει την ανάκαμψη και θα οδηγήσει σε νομισματικούς πολέμους. Ο χρυσός μπορεί να παίξει μικρό ρόλο στην αναγκαία επανισορρόπηση, όπως υποδηλώνει ο κ. Ζέλικ, αν και το παρελθόν δείχνει ότι η προσφυγή στον κανόνα του χρυσού θα είναι υπέρμετρα αποπληθωριστική.

Εν συντομία, η θεμελιώδης αιτία της παρούσας κρίσης ήταν η αύξηση της αποθεματοποίησης ενεργητικού, κυρίως από την Κίνα. Αυτό έγινε δυνατό χάρη στη σκόπιμη υποτίμηση του ρένμινμπι έναντι του δολαρίου. Το κίνητρο ήταν να ασφαλιστεί η Κίνα στο ενδεχόμενο μιας νέας μαζικής φυγής «ζεστού» χρήματος από την ανατολική Ασία, όπως συνέβη το 1997-98.

Σύμφωνα με τον κανόνα του χρυσού, η αυξημένη

συγκέντρωση αποθεμάτων προκαλεί αποπληθωριστικές πιέσεις, καθώς αποστραγγίζει τον υπόλοιπο πλανήτη από ρευστότητα.

Σε περίπτωση που οι Κινέζοι διακρατούσαν αποθέματα σε χρυσό, αντί σε αμερικανικά κρατικά ομόλογα κινεζικά αποθέματα, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ θα ήταν υποχρεωμένη να αυξήσει τα επιτόκιά της, εφαρμόζοντας εκ των πραγμάτων μία πολιτική παροχής φθηνού χρήματος.

Ωστόσο, εν τη απουσία νέων επενδυτικών ευκαιριών, η ανακύκλωση των κινεζικών αποθεμάτων προκάλεσε μία μη συντηρήσιμη έκρηξη ενεργητικού και δαπανών στις ΗΠΑ. Ήταν η πεισματική φύση του παγκόσμιου νομισματικού συστήματος που επέτρεψε σε αυτό να συμβεί, με τον τρόπο που συνέβη.

Το πρωταρχικό βήμα που χρειαζόταν για να αποτραπεί αυτή η κατάσταση ήταν να εξασθενήσει το κίνητρο της Κίνας να συσσωρεύει αποθέματα. Τον Απρίλιο του 2009 ο διοικητής της Τράπεζας του Λαού της Κίνας πρότεινε τη δημιουργία ενός «υπερκρατικού αποθεματικού νομίσματος».

Το νέο νόμισμα, που θα δημιουργούταν από τα Ειδικά Δικαιώματα Ανάληψης (SDR's) του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, θα αντικαθιστούσε, με την πάροδο του χρόνου, τα εθνικά αποθεματικά νομίσματα. Είναι αξιοσημείωτο ότι ο διοικητής της κινεζικής κεντρικής τράπεζας αναφέρθηκε στο «διορατικό» σχέδιο του Κέινς, το 1941.

Το σχέδιο του Κέινς αποσκοπούσε στο να ξεπεραστούν οι συνέπειες του προηγούμενου επεισοδίου πιστωτικής «αποθησαύρισης», ιδίως στις ΗΠΑ, που είχε κατά τη γνώμη του οδηγήσει στο ξέσπασμα της Μεγάλης Υφεσης. Η μεγαλοφυής ιδέα του ήταν να συνδυάσει τη δημιουργία ενός αυτόματου μηχανισμού για τη ρευστοποίηση πλεονασμάτων και ελλειμμάτων με μέτρα μείωσης των κινήτρων για τη συσσώρευση υπερβολικών αποθεμάτων.

Με άσκηση πιέσεων

Το πρώτο θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της άσκησης πιέσεων τόσο στις πλεονασματικές όσο και στις ελλειμματικές

χώρες, προκειμένου να ισοσκελίσουν τις διεθνείς συναλλαγές τους. Ο Κέινς πρότεινε την επιβολή μιας κλιμακούμενης σειράς κυρώσεων για τη διατήρηση επίμονων πιστωτικών και χρεωστικών ισολογισμών. Η πρόταση για την επιβολή ανώτατου ορίου ύψους 4% στα πλεονάσματα και στα ελλείμματα τρεχουσών συναλλαγών, από τον Τιμ Γκάιτνερ, τον υπουργό Οικονομικών των ΗΠΑ είναι μια κίνηση προς την κατεύθυνση του σχεδίου του Κέινς, ωστόσο, δίχως την επιβολή κυρώσεων ή την κατανόηση του γιατί χώρες, όπως είναι η Κίνα αισθάνονται, εξ αρχής, την ανάγκη να συσσωρεύουν τόσα υψηλά αποθέματα.

Το πρόβλημα αυτό αντιμετωπίστηκε από την πρόταση του Κέινς για επιβολή κεφαλαιακών ελέγχων, για το ενδεχόμενο μαζικής εκροής κεφαλαίων, και ακόμη πιο ευφάνταστα και τη δημιουργία ενός νέου διεθνούς αποθεματικού στοιχείου ενεργητικού, που ονόμασε «bancor» -σύντμηση του τραπεζικού χρήματος- που θα αντικαθιστούσε τον χρυσό ως το ύστατο αποθεματικό στοιχείο ενεργητικού για το σύστημα.

Ωστόσο, οι ΗΠΑ άσκησαν βέτο στο σχέδιο του Κέινς, στη σύνοδο του Μπρέττον Γουντς, το 1944 και το πανίσχυρο δολάριο πήρε τη θέση του «bancor», ως το κύριο αποθεματικό στοιχείο ενεργητικού στον πλανήτη. Σήμερα, οι δυσκολίες για να δημιουργηθεί ένα διεθνές σύστημα αποθεματικού ενεργητικού είναι ανυπέβλητες. Αλλά το σκεπτικό της κινεζικής πρότασης είναι σαφές: Η συλλογική ασφάλεια είναι πιο φθηνή από την αυτασφάλιση...

* Ο Ρόμπερτ Σκιντέλσκι είναι αρθρογράφος είναι επίτιμος καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας στο Πανεπιστήμιο του Warwick και συγγραφέας του βιβλίου με τίτλο «Keynes: the Return of the Master».

(Πηγή: Ημερησία)

Φωτό:Wikimedia

8 Δεκεμβρίου 2010